Kaapon Kaiku III/2019

25. vuosikerta

http://www.rikantila.fi

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta 3
Marian haastattelu 3
Krakovan matka 5
Kakskerran saaressa – Brinkhallin kartanolla.....13
Rikantilan raitilla tuoksuu vastapaahdettu kahvi 16
Turingin kuva seteliin 19
Ristikko.....20

Julkaisija: Rikantilan koulun kyläyhdistys yhteistyössä Eurajoen kunnan kulttuuritoimen kanssa www.rikantila.fi

Painos: n. 165 kpl

Ilmestymisajankohdat: I Maaliskuu, II Kesäkuu, III Syyskuu, IV Joulukuu

Tilaushinta kotimaahan: 10 euroa/vuosikerta

TOIMITUS

RIKANTILA:
Tauno Perkiö (päätoimittaja)
puhelin 044 9802153
sähköposti tauperk@gmail.com

SAARI:
Kirsi Hassinen

puhelin 040 5074843
sähköposti kirsi.hassinen@platom.fi

LUTTA:
Miikka Paassilta
Mauno Paassilta (lehden tilaukset)
puhelin 050 568 7147
sähköposti manu47@eurajokinetti.fi

RITAVUORI:
Marja Hiltunen

puhelin: 040 7170221
sähköposti
hiltunen.marja@gmail.com

RIKANTILAN KOULUN KYLÄYHDISTYKSEN JOHTOKUNTA V. 2019

PUHEENJOHTAJA

Kiikola Heidi	040-7043458

JÄSENET

Capri Tiia, varapj.	044-5605581
Pörsti Juhani, rahastonhoitaja	050-0824501
Laakeristo Hanna, sihteeri	
Jasu Hannele	050-4079608
Mikkola Marko	050-4102078
Mäenpää Anna-Mari	044-7090111
Hassinen Kirsi	040-5074843

KOULU

Koulu	(02) 8682611 Rikantilantie 194	27150 Eurajoki
Varjonen Suvi	044-3124247	

Puheenjohtajan palsta

Hei kylille! Vietimme elokuussa perinteisen Lahdenperän saunaillan ja osallistujia oli mukavasti. Puumerkkinsä silloin jättäneet osallistuvat syyskokouksessa yllätyskorin arvontaan.

Eurajoen markkinoilla käytiin haastettuna kokeilemassa köydenvetoa, josta ei tullut tänä vuonna kunniaa. Jatkossa varmasti sitten paremmin valmistautuneina, ainakin paremmin lajiin sopivilla hanskoilla.

Yhdistyksemme toimi elokuussa myös isäntänä kunnan yhdistysten yhdistysillalle. Iso osa eri yhdistysten edustajista olikin ensimmäistä kertaa Rikantilassa käymässä. Saimme nauttia myös tuoreesta paikallisesta kahvista, kiitos siitä Tiia ja Capri Coffee.

Ja vaikka nyt ollaan vasta siirtymässä syksyyn, ilmoitan ennakkotietona kaikille, että Rikantilan koulu ja kyläyhdistys järjestävät yhdessä joulujuhlat Onsanpirtillä keskiviikkona 18.12.2019. Toivomme, että mahdollisimman moni laittaa merkinnän jo nyt kalenteriin ja osallistuu joulutohinoiden alla yhteiseen puurojuhlaan.

Mutta nyt, sienimetsä kutsuu!

Heidi Kiikola, puheenjohtaja

Marian haastattelu

Mukavaa syksyn alkua täältä Rikantilan koululta. Seuraavan tekstin Kaapon Kaikuun ovat tehneet koulumme oppilaat *Inka Sosala* ja *Sofia Pörsti*. He haastattelivat elokuussa koulussamme vieraana ollutta *Mariaa*, joka oli perheineen lomalla Suomessa aina Lontoosta asti.

Meidän koulussamme kävi tutustumassa Maria -niminen tyttö. Hän on kotoisin Englannista ja asuu Lontoossa. Hän on 9-vuotias. Maria aloittaa 5. luokan Lontoossa ja Suomessa hän aloittaisi 3. luokan.

Mikä on sinun koulusi nimi?

- Kouluni nimi on St.Lukes.

Kuinka monta oppilasta on teidän koulussa?

- Suurin piirtein 800 oppilasta.

Minkälaiset koulupuvut teillä on?

- Pojilla on : tummansiniset suorat housut, valkoinen kauluspaita, mustat kengät ja tumman sininen collegepaita, jossa on koulun logo rinnassa.
- tytöillä on : talvella tummansininen hame, valkoinen kauluspaita hameen alla, tummansininen villatakki ja mustat kengät. Kesällä on sinivalkoruudullinen mekko, pitkät valkoiset polvisukat ja mustat kengät.

Kuinka pitkä koulupäiväsi on?

- 09:00 - 15:30 (eli kuusi ja puoli tuntia).
- kaksi välituntia, jotka ovat nuoremmilla 15 min, ja vanhemmilla oppilailla on 20min.

Kuinka monta oppilasta sinun luokallasi on?

- 31 oppilasta.

Onko teillä nimipäivää?

- Ei ole.

Saatko pyöräillä kouluun?

- Ei saa pyöräillä. Vanhemmat tai hoitaja vievät kouluun.
- Suojatievahdit auttavat tien ylitse ja pysäyttävät liikenteen turvallista tien ylittämistä varten.

Saako kavereille mennä yksin?

- Ei, ellei asu samassa talossa.

Saako koulussa olla puhelin mukana?

- Ei saa olla.

Marialla ei edes ole kännykkää. Marian vierailu kesti koulullamme yhteensä kaksi päivää ja saimme kuulla, kuinka erilaisessa kouluympäristössä hän arkeaan viettää. Vierailu oli todella mielenkiintoinen ja antoisa.

Oman kylän koulusta sen verran, että tänä vuonna Rikantilan koulussa opiskelee 25 oppilasta. joten ihan mukava määrä. Henkilökunnassa on tapahtunut sellainen vaihdos, että *Heini*-ohjaajamme lähtikin jatko-opiskelemaan ja hänen tilalleen saimme työporukkaamme *Piia*n, joten koululla kaikki hyvin ☺

– Suvi Varjonen –

Krakovan matka

Idea lähteä Krakovaan tuli ohjelmasta *Alina idässä*, jossa sarjan matkailija kävi Auschwitzissa, ja tyttären kanssa kiinnostuimme paikasta. Netin kautta kävi ilmi, että sinne pääsisi varsin helposti, varaamalla lennot ja hotelli sekä opaskierros. Entiset keskitysleirit Auschwitz ja Auschwitz II eli Birkenau ovat nykyään suosittuja turistikohteita, mutta niihinkin pääsee, kun varaa ja maksaa lipun ja opastuksen etukäteen.

Olen aika kokematon matkailija; muutaman kerran käynyt Englannissa ja pyörähtänyt joskus Tallinnassa ja Tukholmassa, joten kaikki muut ulkomaat ovat minulle uusia ja ihmeellisiä. Siksi voi olla, että kertomukseni on monia maita kolunneen silmissä aika naiivi, mutta se on selostus siitä, miten itse sen koimme.

Lähtöpäivä oli torstai 4.7. ja lensimme Norwegianin kaksi tuntia kestävällä lennolla Krakovaan, Johannes Paavali toisen mukaan nimetylle kentälle. Ympärillä oli pelkkää maaseutua, sillä kenttä on noin 11 km:n päässä kaupungista. Taksilla oli kätevintä siirtyä hotelliin, ja matka maksoi 89 zlotya (PLN) eli reilut 20 euroa. Ennen matkaa arvelutti, miten hyvin englannilla pärjäisi, mutta se pelko oli turha, kaikki sujui mainiosti. Kuljettajamme kertoili ajomatkan nähtävyyksistä jonkun verran, ja vei meidät vanhaan kaupunkiin, Stary-hotelliin. Halusimme satsata majoittumiseen ja valinta olikin oivallinen. Hotelli oli vanhassa rakennuksessa, mutta sisältä moderni ja siisti. Huoneessa oli myös parveke, ja siellä oli kiva istuskella ja kuunnella kaupungin ääniä, kävelyretkien lomassa. Ääniä kyllä riittikin: erilaisia kirkon- ym. kelloja soi siellä täällä, varsinkin tasatunnein ja vähän väliä kuului musiikkia ja kavioiden kapsetta. Autoliikennettä vanhassa kaupungissa ei ollut paljon, koska sitä on rajoitettu, paitsi jakelu-ym. liikennettä ja takseja.

Hotelli oli vanhankaupunginaukion, Rynek Glownyn (tai kuten me sitä kutsuimme, torin, reunalla) ja siellä tapahtui jotain lähes vuorokauden ympäri. Liikkui tietenkin turisteja, oli erilaisia esityksiä, myös nuorallakävelijöitä huimassa korkeudessa, ym. Torin laidalta lähti vossikoita, kahden hevosen vetämiä kärryjä, jotka veivät turistikierrokselle ympäri kaupunkia. Lisäksi oli golfkärryjen tapaisia menopelejä, niin ikään turisteja kuljettamaan ja vähän väliä joku (nuorehko) mies halusi viedä meidät kierrokselle omalla ajokillaan.

Aukiolla on myös kauppahalli, jossa myytiin kaikenlaista tavaraa, ”krääsää” eli koruja, matkamuistoja, tauluja, astioita, jne. Isoin hitti näyttivät olevan erilaiset meripihkakorut. Kimmellystä myyntipöydillä riitti, halpaa ja hieman kalliimpaakin oli tarjolla. Yhdessä aukion nurkassa on Mariankirkko, keskellä toria on kaupungintalo korkeine torneineen ja erilaisia kirkkoja, basilikoja ja niiden torneja oli muutoinkin joka puolella, niin ettei kaikista tullut edes otetuksi selvää, mikä mikin oli nimeltään. Joihinkin poikkesimme kurkistamaan ja ne olivat hyvin upeasti koristeltuja ja tunnelmallisia paikkoja.

Päätimme etsiä ihan ensiksi kahvipaikan, kun olimme saaneet laukut hotellihuoneeseen. Torilla oli ihmisten lisäksi valtavia lintuparvia, puluja eli kyyhkysiä. Ne eivät pelänneet ihmisiä eivätkä ihmiset niitä, vaikka ne lensivät usein suoraan kohti, väistäen vasta viime hetkellä. Ensin oli pakko vähän itse väistellä, mutta sitten paljouteen tottui ja huomasi, etteivät ne päin naamaa lennä.

Joka nurkalla oli myös vanhempia rouvashenkilöitä myymässä bageleita eli isohkoja rinkeleitä, jotka ovat Puolassa suosittuja. Näyttivät kyllä hyviltä, ja ostimme kaksi, mutta olivat kuivia ja sitkeitä... Itse asiassa harmitti koko ostos, kunnes keksin, että nehän voi syöttää puluille. Niitähän riitti, ja monet muutkin syöttivät niitä, kuvaten ja videoiden toinen toisiaan. Jotkut linnuista istahtivat jonkun käsivarrelle syömään, välillä kaksi tai kolme yhtä aikaa, ja se herätti suurta ihastusta. Me kyynikkoina mietimme, mitähän tauteja ja likaa linnut levittävät, mutta kukaan muu ei näyttänyt sitä ajattelevan.

Kahvilan etsintä kesti hetken, sillä paikkoja kyllä oli valtavasti, mutta kaikki näyttivät ravintoloilta. Nimet olivat puolaksi ja kaikissa näytti lukevan restauracja eli ravintola. Terasseja oli ympäri toria, samaten oli jäätelökojua ja kakkukahvilaa. Halusimme kuitenkin jotain suolaista syötävää ja lopulta löysimme Cafe Minin, josta sai kahvia ja hyviä, täytettyjä (kolmio)paahtoleipiä. Kahvin saa yleensä kahvikoneesta ja se on lattea, cappuccinoa tai espressoa. Koko vaihtelee hiukan sormustinta isommasta kupista aina valtavaan mukiin, jossa juomaa on varmaan noin 4 dl.

Koska kauppojen ja kaikenlaisten liikkeiden nimet luonnollisesti olivat puolaksi, ensin ei hahmottanut, mikä liike oli mikäkin, kun kaikkien ikkunoista ei nähnyt edes sisään. Esim. valintamyymälöitä oli useita, nimeltä Zapka, mutta en päässyt selville, oliko se ketjun nimi vai tarkoittiko kauppaa. Niissä oli hyvät valikoimat, myös alkoholia, vaikka kaupat eivät olleet isoja, meikäläisen R-kioskin kokoisia.

Cafe Minin ulkoterassilla istuessamme noin nelikymppinen mies ja hänen poikansa tulivat seisomaan pöydän viereen. Mies selitti jotakin puolaksi ja ilme oli anova. Hän osoitti poikaansa ja sitten leipiämme lautasella, eli kerjäsi ruokaa. Hetken ehdin miettiä, että olisin voinut yhden neljästä pienestä leivästä antaakin, mutta poika ei näyttänyt oikeasti köyhältä eikä hirveän laihaltakaan, vaan näytti teeskentelevän surkeaa ilmettä. Siksi leipä jäi antamatta ja hetken siinä seistyään pari siirtyi seuraavan uhrin luo. Sieltäkään ei irronnut mitään ja seuraavaksi he poistuivat paikalta. Näytti siltä, kuin tarjoilijatyttö olisi hätistellyt heidät ulos. Köyhiä varmaan olivat, isä ehkä työtön, mutta arvelutti antaa mitään, siksi ettei tiedä, millaisia seuraajia olisi heistä saanut. Muuten ei kerjäläisiä tai muita ”surkeita” näkynyt, ainakaan vanhan kaupungin kaduilla.

Syötyämme kävelimme Wawelin kuninkaanlinnan pihalle. Linna on valtavan kokoinen ja siinä on monia torneja ja rakennelmia, todella upean näköisiä. Sisätiloissa on museoita ja muita tutustumiskohteita, mutta niihin emme viitsineet mennä. Linna on rakennettu jo 1300-luvulla, mutta sitä on uudistettu ja remontoitu, kaikki oli hyvässä

kunnossa. Linnanpihan reunalta on hienot näkymät eri puolille kaupunkia ja Veiksel-joelle.

Linnaan liittyy myös legenda sen alla asuneesta lohikäärmeestä, joka aikoinaan piti pelon vallassa niin kuningasta kuin muitakin ihmisiä. Lopulta köyhä suutari sai sen surmatuksi, syöttämällä sille lampaan nahan, jonka sisään hän oli laittanut rikkiä. Aine sai pedon niin janoiseksi, että se meni jokeen juomaan, ja otus joi niin paljon, että halkesi. Suutari sai naida prinsessan, kuten kuningas Krakus oli luvannut.

Lohikäärme symboloi Krakovaa ja monissa paikoissa oli myynnissä niin lohikäärmepehmoleluja kuin niihin liittyviä erilaisia muitakin figuureja ja muita esineitä. Iso lohikäärmepatsas, joka syöksee tulta, jäi meiltä kumminkin näkemättä, emmekä viitsineet jonottaa sen luolaan pääsyä. Lohikäärmeen tuli saadaan aikaan kaasulla ja youtubesta löysin videon siitä.

Linnaan tutustumisen jälkeen lepäsimme hotellissa vähän aikaa ja läksimme sitten etsimään ruokapaikkaa. Siinäpä runsaudenpula! Onneksi useimmat paikat laittavat menunsa ulos nähtäville, joten voi ohimennen tutustua siihen tai sitten käy kuten meille, että paikan tarjoilijat, jotka koko ajan juoksevat eestaas kadulla sisäravintolojen ja ulkoterassien välillä, lykkäävät ruokalistan käteen, jos seisahtuu ravintolan tienoille. Meillä kävi näin Sioux-nimisen ravintolan edessä. Ruokalajeissa nimet olivat yleensä englanniksi, ja erilaiset ruoat oli jaoteltu, joten oli helppoa katsoa sopiva ruoka. Muutoin ei menusta olisi ymmärtänyt sanaakaan.

Päätimme mennä sisälle ja ystävällinen miestarjoilija tuli kysymään tilaustamme. Paikka oli erikoinen; kuten nimikin vihjaa, se oli sisustettu villin lännen tyyliin erilaisilla esineillä, mikä tietysti näytti siinä vanhassa ympäristössä oudolta. Haluavat varmaan erottua muista ravintoloista. Nyt en muista enää mitä tilasimme, jotain liha- ja kanaruokaa, ja maukasta oli. Kaksi ateriaa veden ja Fantan kera maksoi yhteensä aika tasan 25 euroa ja jätimme hiukan tippiä, kuten täällä toivotaan tehtävän.

Katselimme menoa torilla vielä jonkun aikaa ennen kuin hotellihuone kutsui. Ennen nukahtamista olisi ollut kiva katsoa tv-stä jotain, mutta monen muun Euroopan maan tapaan, kaikki ulkomaiset ohjelmat on sekä dubattu että varmuuden vuoksi vielä tekstitetty puolaksi. Oli hassua katsoa lännenelokuvaa, jossa Butch ja Kid puuskahtelivat asioita ihan käsittämättömällä kielellä. Onneksi täällä meillä sentään riittää tekstitys, ettei höpötellä puheen päälle.

Perjantaina olivat vuorossa keskitysleirit, jotka sijaitsevat noin 1,5 tunnin matkan päässä Krakovasta. Bussimme oli määrä lähteä hotelli Maltanskin edestä, Straszewskiego-kadulta klo 13 ja menimme sinne hyvissä ajoin. Kadun nimeä oli vaikea muistaa, saatikka lausua mutta puhuimme vain ”kieko”-kadusta. Bussi olikin jo siellä, ja muita odottajia eri maista, kolmisenkymmentä henkeä. Joku nainen kysyi kuljettajalta jotain, mutta vastattuaan lyhyesti tämä sulki oven ja vasta tasan 13 kuski tuli ulos ja alkoi kysellä meiltä nimiä listan mukaan. Niiden lausuminen oli muuten aika huvittavan kuuloista… Sitä mukaa

pääsi bussiin, kun nimi mainittiin. Sisällä selvisi, että mukana oli muitakin suomalaisia, ainakin yksi porukka, johon kuului 3 naista ja yksi mies. Kaksi naisista pulisi kovalla äänellä koko matkan ja monet asiat tulivat hyvin selväksi sinä aikana. Hevosnaisia oltiin ja maalla asuttiin, eikä siinä mitään, mutta kun melkein kaikki asiat piti korostaa joko v-tai s-alkuisella manauksella, se alkoi pikkuhiljaa ärsyttää. Miesparka, kuten häntä mielessäni nimitin, joutui kuuntelemaan taukoamatonta pälätystä koko päivän, ei käynyt ollenkaan kateeksi.

Puolan maaseutu on kaunista ja aika lailla samannäköistä kuin täälläkin. Viljan kasvu oli jo pitkällä, ja maissia oli paljon. Se oli aika matalaa vielä ja sitä oli jostain syystä aina muutaman kymmenen metrin levyinen raita, sitten taas viljaa ja taas maissiraita. Yksittäisiä maataloja ei näkynyt, vaan taloja oli yleensä isot rykelmät. Pihat ovat hyvin hoidettuja ja niissä oli paljon kukkia. Puutaloja ei näkynyt eikä matalamallisia taloja, vaan harjakattoisia ja rapattuja taloja, enimmäkseen vihreitä ja harmaita.

Keskitysleirit sijaitsevat entisessä Oswiecimin kaupungissa. Himmler löysi aikoinaan paikan ja totesi sen sopivaksi tuhoamisleirin tarkoituksiin. Siellä oli rautatie, kuten edelleenkin on ja paikka oli sopivan syrjäinen. Nimi muutettiin Auschwitziksi ja leirejä tehtiin kaksi, eli A ykkönen, joka oli enemmänkin työleiri ja kakkonen, eli Birkenau (entinen Brzezinka), jossa suoritettiin enemmänkin vankien surmaamista kaasulla. Alun perin vankeja, myös Neuvostoliitosta ja monista muista maista, tuotiin paikalle työvoimaksi IG Farbenin tehdasta varten, mutta vuonna 1941 Saksan suunnitelmaksi tuli tuhota mahdollisimman paljon juutalaisväestöä miehittämiltään alueilta. Lopullisia lukuja ei tiedetä, mutta arviot liikkuvat 1,1-1,5 miljoonan välillä. Osa vangeista kuoli myös sairauksiin, nälkään, teloituksiin ja yleiseen heikkouteen raskaan pakkotyön vuoksi, mutta suuri osa koki kohtalonsa kaasukammioissa vuosien 1942-1945 välillä. Juutalaisia tuotiin eniten Unkarista ja Puolasta, mutta myös muista maista kuten Ranskasta, Saksasta ja Hollannista.

Päästyämme Auschwitzin portille osoittautui, että nuori poika, joka tuli kyytiin viimeisenä, olikin oppaamme. Hän oli iältään ehkä 25-vuotias, jos sitäkään, mutta puhui hyvää englantia ja oli hyvin miellyttävä persoona. Hänen opastuksellaan menimme pitkään jonoon ja jokaisen oli näytettävä passinsa luukulla. Sitten pidettiin pieni tauko, että sai käydä esim. vessassa, ja mentiin takaisin bussiin, mikä tuntui oudolta. Passintarkastuksen tarkoituksena oli kuulemma rekisteröidä kävijämäärät. Ajoimme sitten lyhyen matkan Birkenaun portille. Siellä oli aikaa omatoimiseen tutustumiseen 1,5 tuntia.

Mitäpä siitä kertoisi… alue oli iso, kellastuneen ruohon peittämä kenttä, jonne tuli junarata. Se päättyi lähelle entisiä krematorioita, joista oli enää rauniot jäljellä. Ne oli ehditty tuhota, ennen kuin puna-armeija marssi paikalle 1945. Alueella on kaksi päätietä, joiden varrella osa vankien majoitusrakennuksista, tiilisistä parakeista on vielä pystyssä, osasta oli vain rauniot jäljellä. Useimmissa oli vielä

nähtävissä yksinkertainen tulisija savupiippuineen. Useimmat rakennukset oli lukittu, mutta jossain oli vielä nähtävillä ankeat makuupaikat, joissa oli pidetty lapsia. Ne olivat vain puisia lavitsoja, ikään kuin kirpputorin looseja, mutta vähän leveämpiä. Joissakin oli pieni ikkuna, suurin osa oli pimeitä koloja. Parakin keskellä oli tulisija, joka ei varmasti lämmittänyt kuin aivan vieressä makaavia, ja oli todennäköisesti ollut polttavan kuuma ihan kyljestä. Tiilisen rakennuksen päädyssä oli pesuhuone, jossa oli pitkät metalliset kourut pesua varten ja käymälänä oli huone, jonka lattiassa oli muutama reikä.

Melkoisen ankea ja surullinen näky siis! Ei voi ymmärtää, miten maailmassa on voinut tapahtua tämmöisiä asioita aivan suunnitelmallisesti, tieten tahtoen? Muuta sanottavaa tästä paikasta ei oikein ole. Kornilta vain tuntui, että joka puolella parveili shortsiasuisia turisteja, myös perheitä, jotka vaeltelivat, kuten mekin, ottaen kännykkäkuvia ja juoden vettä pulloistaan, kaunista kesäistä päivää viettämässä... Samoilla sijoilla, missä on tapahtunut hirveitä, sanoin kuvaamattomia julmuuksia. Ihmisiä oli ajettu kaasutustiloihin kuin karjaa junanvaunuista ja poltettu sitten alueen laitamilla tuhkaksi. Tuntui aivan epätodelliselta...

Maasto tosiaan oli kuivan keltaisen ruohon peitossa, sekin lisäsi paikan ankeutta, mutta samalla autenttista tunnelmaa. Mutta jos siellä olisi kasvanut niittykukkia, tai ruoho olisi viheriöinyt ja ruohonleikkureita pörrännyt siellä täällä, olisi sekin ollut aika erikoista.

Myös Mengele oli tehnyt ihmiskokeitaan, erityisesti kaksosille, täällä. Siitä ei kuitenkaan ollut mitään todistusaineistoa tai dokumenttia enää jäljellä, mutta opasteissa mainitaan parakki, jossa tämä kuolemantohtori oli työskennellyt, ainakin osan aikaa. Vieressä olivat lasten parakit. Voi vaan kuvitella sitä vanhempien tuskaa, kun lapset oli heiltä viety, ja lasten omaa kauhua tietenkin. Varsinainen ihmishirviö, vaikka tuntuu siltä, että sekin on niin laimea sana, ettei se kuulosta yhtään miltään.

Lähellä kaasutuslaitoksia oli kerääntynyt joukko ihmisiä laulamaan, ilmeisesti muistamaan omaisiaan tai muuten vain tänne joutuneita. He istuivat päät painuksissa ja joillakin oli päässään kipa, juutalaisten miesten käyttämä päähine. Siellä täällä oli myös kuivuneita ruusuja, lasten parakeissa oli useita.

Kun kierros oli tehty, siirryimme bussilla varsinaiseen Auschwitziin taas takaisin, noin 1-2 km päähän. Jonotimme taas oppaan johdolla, ja lippumme skannattiin ja reppumme menivät metallinpaljastimen kautta, ennen kuin pääsimme varsinaiselle alueelle kiertelemään. En tiedä, mistä tämä tarkka syynääminen johtui, eikä opaskaan sitä selittänyt. Hän ei myöskään opastanut meitä alueella, vaan siellä sai opaskirjan mukaan kiertää tietyn reitin ja tutustua rakennuksiin eli ”blokkeihin”, joissa oli näyttelyjä ja tietoa eri teemoin. Valokuvia pääasiassa. ”Kiinnostavin” oli kuitenkin Block 5 eli Evidence of crime, todisteet rikoksista. Siellä oli esineistöä, joita vangeilta oli kerätty, kuten kasoittain silmälaseja, erilaisia

proteeseja, kuppeja ja kippoja, kenkiä, hammasharjoja, matkalaukkuja, ym. Uhriparat olivat tietysti haalineet ja pakanneet jotakin mukaansa, kun heitä oli lähdetty tuomaan leireille, ja kaikki oli koottu heiltä pois. Osaa tavaroista on käytetty tai viety johonkin, kuten kultahampaat ja muut rahanarvoiset tavarat, mutta kengät, laukut ym. olivat niin huonokuntoisen ja säälittävän näköisiä, että niitä oli vain kasattu jonnekin, eikä ehditty tuhota.

Kaikkia ei saanut edes kuvata, eikä kuvaa tehnyt edes mieli ottaa, esim. valtavasta vitriinistä, jossa oli noin 1000 kiloa hiuksia. Hiuksia oli käytetty mm. patjojen täytteenä. Suurin osa oli pitkiä, naisten hiuksia, monet vielä letillä tai sykeröllä. Ihmiset kiertelivät hyvin hiljaisina hämärässä huoneessa, kuten muuallakin.

Kellon lähestyessä seitsemää, eli lähtöaikaa, ei alueelle enää päästetty lisää ihmisiä ja silloin paikan tunnelma tihentyi entisestään. Taivaskin meni tummaan pilveen. Saattoi hyvin kuvitella, millaista piikkilankojen ja Halt! Stoj!-kylttien, aseistettujen sotilaiden joukossa, nälkiintyneenä… pakkotyössä… oli ollut. Säälittävimpiä olivat kuvat (onneksi) selviytyneistä aikuisista henkilöistä, joista jotkut olivat painaneet vain 25-28 kiloa, kun puna-armeija oli heidät vapauttanut.

Täälläkin oli krematorio, ja sisällä oli vielä nähtävissä kahden valtavan uunin luukut ja niiden luo johtavat kiskot. Se oli karmiva näky. Rakennuksen päässä oli hirsipuu, johon oli aikanaan hirtetty Rudolf Höss. Hössiä ei pidä sekoittaa Rudolf Hessiin, joka oli Hitlerin kakkosmies, vaan Höss toimi aikoinaan leirin komentajana. Itsekin nimittäin luulin, että on sama henkilö.

Palasimme takaisin Krakovaan ja hiljaista oli, jopa pulinaporukka nukkui ja hermot saivat levätä. Kävelimme etsimään ruokapaikkaa, ja ison aukion terasseilla oli kovin täyttä, koska oli parhaillaan paras aika illastaa, eli noin 20.30. Saimme kuitenkin paikan yhden pöytärivin päädystä, mutta huomasimme sitten vasta, että vieressä istui aika lailla humalassa oleva, kovaääninen ja iso mies, joka selvästi olisi halunnut aloittaa jutustelun kanssamme. Onneksi saattoi teeskennellä, ettei ymmärtänyt yhtään mitään, ja se oli tottakin. Tilasimme pihvit ja salaattia ja ne olivat hyvin sopivan kokoiset, vaikka kokoa ei ruokalistassa mainittukaan. Koskaan ei tiedä, mitä saa, useimmiten annos on liian suuri tai liian pieni. Oli hyvin tunnelmallista, kun ilta pimeni ja erilaiset valot syttyivät vanhaan kaupunkiin. Oli vielä parikymmentä astetta lämmintä, eli tarkeni hyvin. Vieressä kohosi kaupungintalon korkea torni. Kavioiden kapse kuului edelleen, aina joku halusi vossikkakyytiin. Tarjoilijat harppoivat terassipöytien ja ravintoloiden sisätilojen väliä, juoksuttivat annoksia ja laskuja, kävivät välillä kysymässä, onko kaikki hyvin. Ihme, ettei tullut yhteentörmäyksiä vilkkaalla kadulla, jossa kulki myös lapsia pikku pyörineen.

Seuraavana päivänä lähdimme tutustumaan Kazimierziin, eli Krakovan entiseen juutalaiskortteliin, josta asukkaat oli viety väkivalloin, tai pakotettu muuttamaan Veiksel-joen toiselle puolelle, Podgórzeen. Sinne oli rakennettu Krakovan ghetto toisen maailmansodan alkuvuosina ja pienelle

alueelle oli ahdattu noin 17 000 ihmistä. Ghetto oli silti ollut vain välivarastona, sillä juutalaisia oli alettu kuljettaa sieltä työ- ja tuhoamisleireille, niin että keväällä 1943 alue oli jo tyhjä. Päivä oli helteinen, joten kävely siellä oli aika väsyttävää, emmekä oikein jaksaneet etsiä kaikki synagogia ym. mutta kävelimme karttaan merkityn reitin ja katselimme vähän erilaista Krakovaa. Täällä oli vaatimattoman ja köyhän oloista, eikä niin siistiä; jopa aika rähjäistä paikka paikoin. Rakennusten seinissä oli julisteita ja graffiteja. Tuntui, kuin ajassa olisi menty jonkin verran taakse päin, ehkä 80-luvulle. Poikkesimme torilla, jossa oli kaikenlaisia rihkama- ym. kojuja, ja siellä kuljeskelevilla näkyi olevan kädessään pitkulainen patonki tai Subwayn ”subin” tyylinen leipä, joita he söivät hyvällä halulla. Torilla oli kaksi kioskia, joista näitä *zapiekankoja* sai ostaa. Valitsimme sen, jossa ei ollut jonoa ja meitä palveli vanhempi, oikein ystävällinen rouva. Zapienkankaan tulee patonginmallinen vaalea leipä, joka päällystetään herkkusienillä, juustolla ja ketsupilla. Lisäksi voi valita erilaisia täytteitä, meillä taisi olla ainakin sipulia ja majoneesia. Leipä oli vähän sitkeä, koska se oli lämmitetty mikrouunissa. Oikeaoppisesti leipä pitäisi laittaa uuniin, jotta siitä tulisi rapea. Se on perinteistä puolalaista katuruokaa, jota on kuulemma syöty 70-luvulta lähtien. Ainekset ovat alun perin olleet halpoja, mutta nyt siitä on kehitetty erilaisia versioita joka makuun.

Kävelimme joen yli katsomaan, josko Lipowa-kadulla sijaitsevaan Schindlerin tehtaaseen pääsisi, mutta kello oli jo yli kahden, eikä silloin enää saanut ostaa sinne lippuja. Jalat olivat niin väsyksissä, että sieltä palatessa piti istua leveälle ikkunalaudalle juoma- ja jäätelötauolle, kun sopivaa kahvilaa ei löytynyt. Yhteen kurkistimme sisään, mutta siellä ei ollut yhtään asiakasta, eikä se ollut kutsuvan näköinen. Katselimme leveähkön kadun vilinää. Siinä kiisi lujaa vauhtia raitiovaunuja ja autoja, väliin kiihdytti nuori mies sähköpotkulaudalla, kun tuli pieni väli. Itse en olisi ikipäivänä uskaltanut sellaisella lähteä niin vilkkaaseen liikenteeseen. Hetken herpaantuminen kulkupelin ohjaksissa, niin kaatuu ja takaa tulee pitkää suoraa ratikka, joka ei hetkessä pysähdy.

Poikkesimme myös postitoimistossa postittamassa kortteja. Siellä oli monta asiointitiskiä, mutta ei juurikaan asiakkaita. Silti oli jonotusnumero, mutta pääsin luukulle aika pian. Sitten palasimme hotelliin miettimään, mitä seuraavaksi tekisimme. Ainakin syödä pitäisi, taas kerran, ja illalla valitsimme runsaudenpulasta terassin, jossa näytti olevan sopivan näköisiä ja -hintaisia annoksia. Palvelu oli kyllä kiireistä, eikä ollenkaan niin ylitsevuotavan ystävällistä kuin kahtena edellisenä iltana. Valitsin lasagnea, mutta oli pettymys, kun ei siinä ollut lisänä mitään vihanneksia, joten annos oli aika tylsä. Sen jälkiruoaksi tilaamani pina colada oli hyvä, vaahtosi pinnalta kuten kuuluu ja tarjoiltiin ananaksen mallisessa metallisessa lasissa.

Seuraavana yönä kadulta kuului ihmeellistä meteliä: jonkun ajoneuvon vonkunaa, joka lähestyi ja ääni koveni sitä mukaa, hiljeten ja loppuen sitten kokonaan, kunnes vonkuna alkoi taas

lähetä muutaman minuutin päästä. En jaksanut nousta katsomaan, mikä se voisi olla, mutta valvoin pitkään miettien, mitä ääntä se oli. Mielikuvitus lähti suorastaan lentoon ja kuvittelin mitä ihmeellisimpiä vaihtoehtoja aina jäteautoista tankkeihin. Viimeinen aamu valkeni hiukan pilvisenä, mutta enää ei ollutkaan muuta ohjelmaa kuin käynti Schindlerin tehtaan kierroksella ja illalla lento kotiin. Liput sai varatuksi netistä ja kierroksen piti alkaa 13.40. Aamupäivän sai kulutetuksi parvekkeella ja kaupungilla istuskellen ja katsellen. Hotellin lähikahvilasta ostimme salaatit, jotka tarjoiltiin emalisessa, pesuvadin näköisessä kulhossa. Se oli kooltaan ”small” eli pieni, ja mietimme, että jos olisi ostanut ison salaatin, minkäkokoinen pesuvati olisikaan ollut. Eilisestä viisastuneena emme lähteneet kävellen Lipowa-kadulle, vaan matkustimme raitiovaunulla. Netin kautta selvisivät reitit ja että lipun sai ostaa automaatista, joita oli pysäkeillä. Lähin oli leveän Podwale- kadun varrella ja minä typerys läksin kadun yli odottamatta suojatietä. Päätin oikaista suoraan pysäkille ja olinkin jäädä autojen alle, kun en tajunnut, että pysäkkikatoksen ja sille pysähtyvän raitiovaunun *välistä* kulki autoja. Minusta se on ihan käsittämätöntä! Ei toki joka pysäkillä ollut näin, ja yleensä autot pysähtyivät taaemmas odottamaan, että vaunu purki lastinsa, mutta silti, minusta se oli outoa ja vaarallista.

V. 2010 perustettu museo sijaitsee entisessä emalitehtaassa, jonka liikemies Oskar Schindler perusti Krakovaan 1939. Hän käytti tehtaassa työvoimana juutalaisia ja tuli samalla pelastaneeksi noin 1200 juutalaisen hengen. Näiden suureen kiitollisuudenvelkaan jääneiden ihmisten kuvia on museon aulassa. Toki liikemies itsekin ansaitsi miljoonaomaisuuden tehtaallaan, mutta toisenlaisena ihmisenä hän olisi voinut antaa periksi natseille ja hankkia aina vain uutta työvoimaa kaasutettujen tilalle. Sen sijaan, kun rintama lähestyi Krakovaa 1944, Schindler evakuoi tehtaansa väen turvaan Brünnlitziin, Tsekkoslovakian puolelle.

Museokierroksemme alkoi hieman myöhässä, ja sitä veti noin 40-vuotias nainen. Hän selosti hyvällä ja selkeällä englannilla Krakovan historiaa vuosilta 1939-1945 ja keskittyi etenkin juutalaisten kohtaloihin. Noin 30 eri huoneessa oli erilaisia kuvia, videoita, ääninäytteitä sekä installaatioita näihin liittyen. Oli juna-asemaa, panssarivaunua, raitiovaunua, kampaamo, ghetto, kellari, jossa juutalaisia piileksi, kun heitä etsittiin, ym. ym. Valokuvat ja autenttiset kirjeet kertoivat liikuttavista ihmiskohtaloista. Osaa huoneista ja esineistä on käytetty elokuvaa *Schindlerin lista* filmatessa, mm. hänen kirjoituspöytänsä oli nähtävillä, mutta itse Oskarista ei kerrottu sen enempää.

Kierroksen jälkeen ajoimme raitiovaunulla eilen sattumalta löytämäämme valtavan isoon ostoskeskukseen aikaa kuluttamaan. Oli kuitenkin yllätys, että sunnuntaipäivänä siellä olivat melkein kaikki liikkeet kiinni! Vain kahviloita ja MCDonalds olivat auki. Sorruimmekin siihen, että söimme Mäkkärissä, vaikka olisi tietysti voinut vielä etsiä perinteisen puolalaisen ravintolankin. Kävimme hotellissa hakemassa laukkumme, jotka olimme saaneet jättää

sinne säilytykseen ja menimme lentokentälle taksilla vähän liian aikaisin, koska alkoi sataa, emmekä keksineet enää mitään tekemistä. Siellä oli pitkä ja väsyttävä odotus, koska lento oli myöhässä 1,5 tuntia. Lentokenttä on melko pieni ja sen kaupat oli nopeasti katsottu. Onneksi tabletista ja puhelimesta löytyi ajankulua. Olimme kuulleet, että Suomessa oli ollut kolea ja sateinen viikonloppu ja siihen saimme alkutotuttelua, kun puoli 11 aikaan illalla meidät vietiin bussilla koneen kupeeseen ja odottelimme sateessa portailla koneeseen nousua. Lentomatka ja kotimatka aamuöisen sumun keskellä sujuivat onneksi ongelmitta.

- Taasen monta kokemusta rikkaampana, *Leena Falttu*

Kakskerran saaressa – Brinkhallin kartanolla

Kesäpäivämme alkoi Harjattulan kartanolta, joka sijaitsee noin viiden minuutin ajomatkan päässä Brinkhallista. Söimme siellä monipuolisen ja herkullisen lounaan buffet-pöydästä. Hinta oli laatuun suhteutettuna todella edullinen, vain kahdeksan euroa.

Kiertelimme hetken aluetta, jonka rakennukset ovat suurin piirtein 150 vuotta nuorempia kuin naapurikartanossa ja joka nykyisin on valjastettu koulutus -, majoitus- ja pallonlyöntitarkoitukseen. Brinkhallissa on onneksi pysytty oikeassa ajassa. Vielä jos täällä golfkärryt olisivat suhistaneet arvokkaassa historiallisessa ympäristössä… Vai olenko liian kärkäs? Rahamäärä, joka tarvitaan tämän kaltaisesta ympäristöstä huolehtimiseen, on valtava, ja jostain sitä on hankittava.

Rambergien omistuksessa (1926 – 1967) Brinkhallia kunnostettiin. Oli rahaa, taitoa ja tahtoa. Ei ihme, sillä rouva *Ellen Ulrika Margaretha* (*Greta*) oli *Ellen Rosenlewin* ja Robert *Junneliuksen* tytär. Perheen koti, Junneliuksen palatsi, toimii nykyään Porin kaupungintalona.

Brinkhallin hedelmäpuutarha laajeni käsittämään jopa 5000 omenapuuta, ja omenoiden myymisellä saatiin merkittäviä tuloja. Mutta sotatalvien pakkaset tappoivat puita, ja venäläiset pommittivat navetan, josta on enää jäljellä kivijalka. Karjaa jouduttiin vähentämään.

Lisäksi pariskunnan välit viilenivät, ja avioero huononsi taloudellista tilannetta entisestään. Gretan kuoleman jälkeen perikunta myi Brinkhallin kiireen vilkkaan Turun kaupungille, mistä alkoi kartanon alamäki. Se jätettiin heitteille. Päärakennus oli kylmillään, ja sinne murtauduttiin monet kerrat. Sisällä ajettiin moottoripyörillä ja potkittiin jalkapalloa. Vuonna 2001 kartano siirtyi Suomen Kulttuuriperinnön Säätiön omistukseen, ja se sai onneksi uuden alun.

Monet muistavat kartanon Hovimäki-sarjasta.

Olimme opastetulla kierroksella, mikä on ainoa keino päästä tutustumaan sisätiloihin. Nuori oppaamme oli erittäin pätevä ja tunsi kattavasti Brinkhallin historiaa.

Kartanon historia ulottuu 1500 – luvulle, ja nykyinen uusklassinen päärakennus on valmistunut v. 1793. Rakennuttaja oli arkkiatri, professori *Gabriel von Bonsdorff* (1762 – 1831). Pohjakaava on alkuperäisen mukainen, mutta ylä – ja alakerran eteishalleja on laajennettu. 1900 – luvun alussa yksityinen alakerta ja juhlatilana toiminut yläkerta vaihtoivat paikkaa.

Kartanoihin liittyy usein kauhutarinoita, eikä Brinkhall tee poikkeusta. Lastenhuoneen lattian alta on löytynyt alle viisivuotiaan tytön luuranko. Opas kertoi, että löytö on faktaa, mutta kuka, milloin ja miksi, on arvailujen varassa.

Alkuperäisestä kalustuksesta ei ole juuri mitään jäljellä. Takka on poikkeus, vaikka sekään ei ole sijainnut tässä kohtaa. Sen yläpuolella on Bonsdorffin muotokuva, ja vasemmalla on potretti rakennushankkeen todellisesta rahoittajasta, anopista. Tästä kohtaa katsottuna anoppi on nuorekas ja siloposkinen, mutta kun siirtyy oven suuntaan, hänen ilmeensä tiukkenee ja vuosia tulee lisää.

Bonsdorff oli oppinut mies, valistuksenajan ihminen henkeen ja vereen. Eräs hänen kiinnostuksen kohteensa oli puutarhakasvien kasvattaminen ja niiden siemenien myynti. Kasvitarhassa oli omat ruudukkonsa keittiön hyötykasveille, mehiläispesille ja lämpölavoille sekä marjapensaille ja hedelmäpuille, joita oli noin 30 erilaista. Ympäröivillä pelloilla kasvatettiin perunaa ja viljaa. Saksalainen puutarhamestari suunnitteli uudenlaisen maisemapuiston, jota Säätiö myös kunnostaa. Alueen monimuotoinen kasvillisuus ja eläimistö käsittävät monia suojeltuja luontotyyppejä.

Siemenasiakkaitaan varten Bonsdorff kirjoitti 32 – sivuisen kirjan: *Keittiökasveja kotitarpeeseen*. Hän halusi ryytimaat kukoistamaan jokaisen talon ja torpan pihalle ja antoi selkeitä ohjeita maan muokkaamisesta ja lannoituksesta lähtien. Nykyään kirja on saatavilla suomennettuna ja uudistettuna; siihen on mm. lisätty taustatietoja ja kuvia. Opas on edelleen hämmästyttävän käyttökelpoinen. Bonsdorff kirjoitti selkeästi eikä jaaritellut turhia.

Vuonna 1831 kolera saapui Suomeen osana koleran toista pandemiaa. Kesän aikana siihen sairastui 1258 henkilöä, ja kuolleisuus oli 50 %. Bonsdorff kuului huono-onnisten sairastuneiden joukkoon ja menehtyi 22.11. Hänen jälkeensä Säätiö on 13. omistaja. Toivon tämän suhteen säilyvän, ja arvokkaan kulttuurikohteen saavan takaisin edes osan sen loiston ajoista. – *Marja Hiltunen* –

Rikantilan raitilla tuoksuu vastapaahdettu kahvi

Runsas kolme vuotta sitten mieheni ehdotti, että siirtäisimme kylpyammeen pesutilasta olohuoneeseen. Sekunttiakaan tuhlaamatta julistin, että tämä oli mielestäni kertakaikkisen omituinen ja täysin mahdoton ajatus. Minua nauratti ja vähän hirvittikin, millaisia päähänpistoja toinen voikaan saada. Kun mieheni sitten muutamaa viikkoa myöhemmin ilmoitti haluavansa paahtaa kahvia popcorn-koneella niin sanotussa miesvajassaan, taisin hymyillä, että nämä nyt ovat taas näitä, mutta ajattelin myös, että mitä jos kerrankin en sanoisi mitään. Olemalla jotain muuta, kuin harmillisen usein olen, sai alkunsa perheyrityksemme, pienpaahtimo Capri Coffee.
Paahtimoamme voisi myös aivan hyvin kutsua mikropaahtimoksi yrityksen pienuuden vuoksi. Minulla ei ole kuitenkaan uskallusta leikkiä sanoilla tässä yhteydessä. Onhan olemassa riski, että joku luulee meidän siirtyneen popcorn-koneesta mikroaaltouunissa paahtamiseen.

Muutettuamme kaksi vuotta sitten Suomeen, mieheni Nick jäi Yhdysvaltoihin jatkaakseen yötyötään psykiatrisena sairaanhoitajana. Päivisin hän nukkumisen sijaan työskenteli oppipoikana ja paahtajana Sustainable Harvest-yrityksessä Oregonissa. Nick oppi parhaimmilta paahtomestareilta ja tutustui moniin kahviviljelijöihin.

Runsaan vuoden oma paahtimemme odotti isäni autotallissa Capri Coffeen virallista syntyä niin rakennuksena kuin yrityksenäkin. Useaa ihmistä ja erityisesti omaa isääni on kiittäminen siitä, että tänä keväänä paahtimemme pääsi muuttamaan varsinaisiin tiloihin ja on nyt osallistunut tuotantoon heinäkuusta 2019 lähtien. Valitsimme paahtimen valmistajaksi U.S. Roaster Corp.-yrityksen. Paahtimemme on nestekaasulla toimiva ja täysin manuaalinen, joten jokainen paahto seuraa paahtomestarin itsensä määrittelemää profiilia ja paahtoastetta. Päädyimme viiden kilon paahtimeen, joka teoriassa pystyy kahdeksan tuntisen päivän aikana paahtamaan yli 80 kiloa kahvia. Käytännössä tämä merkitsee, että me vasta lämmittelemme vielä.

Yleisesti ottaen kahvipaahtimoita perustetaan kaupunkeihin ja kahviloiden yhteyteen. Me ihastuimme ajatukseen kahvipaahtimosta ohrapeltojen keskellä jo maaseudun monimuotoisuudenkin nimissä. Maaseudulta maaseudulle, perheeltä perheelle -ajatus kehittyi edelleen kestävän kehityksen aatteen kautta. Tutustuttuamme nicaragualaiseen *Coop Entre Fronteras* -osuuskunnan toimintaan, halusimme siitä ensimmäisen yhteistyökumppanimme. Samaan aikaan vahvistui käsitteemme kahvista, joka on kestävän kehityksen lisäksi yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja eettisen ajattelun tuote. Nicaragua on yksi Suomen kehitysyhteistyön kahdeksasta pääkumppanimaasta. Yksi painopiste on maaseudun kehityksessä. Halusimme tukea maan kahviviljelijöitä ja Coop Entre Fronterasin viljelijät saavatkin kaksinkertaisen palkan maan peruskahvinviljelijään verrattuna.

Tässä paahtomestari työssään

Kahvipaketistamme löytyy ajatusmaailmaamme ja toimintaamme tukeva teksti:
Viljelijän ja asiakkaan arvostus.
Luonnonvaroista huolehtiminen ja yhteisöjen vaaliminen.
Näistä on hyvän omantunnon kahvinautinto tehty.

Haluamme tarjota korkealaatuista ja ammattitaidolla paahdettua 100% arabicaa, joka edustaa tarinaa meille tärkeistä arvoista ja on makunsa puolesta erinomaista. Nicaragualainen *Coop Entre Fronteran* kahvi on SCA:n (Specialty Coffee Association) laatuarvosteltu korkealaatuinen kahvi. Raaka eli vihreä kahvi on tuotantomaassaan luomusertifikoitua ja paahdamme siitä sekä tummaa että vaaleaa paahtoa. Loka-marraskuussa jatkamme tämän kahvin parissa niin kauan kuin sitä on jäljellä ja samalla lisäämme valikoimaamme yhtä korkealaatuisen *Finca Pernilla* -viljelijän kahvin, joka on myös Nicaraguasta. Ensi vuonna tarjoamme myös afrikkalaisia ja mahdollisesti meksikolaista kahvia.

Paahdamme tilausten mukaan, joten kahvi on aina tuoretta. Pakkausmateriaaliksi valitsimme kierrätysmateriaalista valmistetun ja elintarvikekäyttöön tarkoitetun paperipussin, jossa on kasviperäinen vuoraus. 350g kahvipaketteja on saatavilla papuna ja halutun asteiseksi jauhettuna.

Toivotamme kaikki erittäin tervetulleeksi vierailemaan paahtimollamme lauantaisin klo 10-12 tai sovitusti. Kerromme mielellämme lisää paahtoprosessista ja kahvistamme. Paahtopäivinä on suotavaa hidastaa ja pysähtyä nuuhkimaan tuoreen paahdon aromeja Rikantilantie 280 kohdalla.

Capri Coffee avoin yhtiö, Y-tunnus 3000025-5
Facebook: Capri Coffee Small Batch Coffee Roastery, Satakunta Finland
Puhelin: 044 2421674, *Tiia ja Nick Capri*

(Ilmoitus)

CAPRI
COFFEE

Paahtomestarin Työnnäyte
-tilaisuus kyläläisille

Lauantaina 5.10.2019
klo 10-11

Tervetuloa tutustumaan kahvipaahtimon toimintaan.
Ilmaiset maistiaispaketit mukaan.

Capri Coffee
Rikantilantie 280

Turingin kuva seteliin

Kirjoitin Kaapon Kaiun numerossa I/2015 *Alan Turing*ista ja hänestä tehdystä elokuvasta (The Imitation Game). Alan Turing johti toisen maailmansodan aikana Britanniassa tutkijoita, jotka selvittivät Natsi-Saksan Enigma-salauslaitteen toimintaa ja sen alkuasetuksia. Turingin panos natsien viestien salauksen avaamisessa oli merkittävä. Näin liittoutuneet kykenivät lukemaan vastapuolen viestit. On arvioitu, että sota Euroopassa lyheni jopa yli vuoden Turingin työn ansiosta.

Kuten silloin lähes viisi vuotta sitten kirjoitin, Turingin kohtalo sodan jälkeen oli surullinen. Turing oli homoseksuaali, mistä syystä hänet tuomittiin oikeudessa vuonna 1952. Turing menetti työnsä, hän masentui ja teki itsemurhan. Myöhemmin Turingin kunnia on palautettu ja hänen urotekojaan on muistettu monin tavoin. Nyt huomasin pikku-uutisen, jossa kerrottiin, että Turing saa kuvansa uuteen 50 punnan seteliin. Uusi seteli otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana. Tämä on viimeinen osa uudistusta, jossa paperiset rahat korvataan muovista tehdyillä seteleillä.

Englannin pankin pääjohtaja *Mark Carney* lausui uuden seteliluonnoksen paljastustilaisuudessa mm. seuraavaa:
– Alan Turing oli merkittävä matemaatikko, jonka työllä on ollut valtava vaikutus siihen miten elämme tänään. Tietojenkäsittelyn, tietokoneiden ja tekoälyn isänä ja sotasankarina Alan Turingin panokset olivat laaja-alaiset ja uraauurtavat. Turing on jättiläinen, jonka hartioilla monet nyt seisovat.

Kopioidaanpa kuva uudesta setelistä tähän loppuun. *– Tauno Perkiö –*

Ristikko

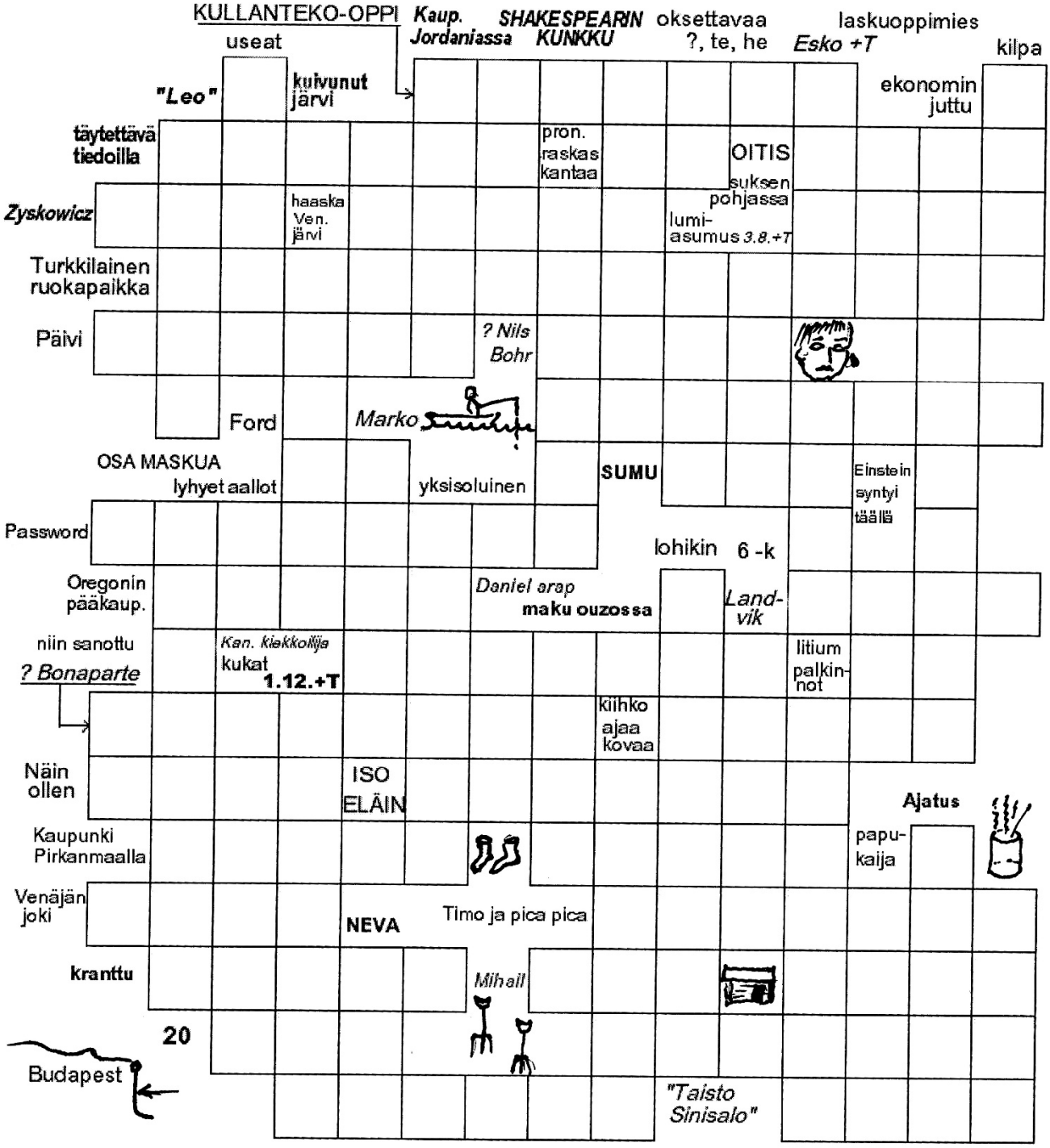

Laatinut: *T. Perkiö*